

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: زهرا میرمرتضوی، ۱۳۹۲

بررسی تحدید مالکیت در مذاهب خمس و حقوق موضوعه‌ی ایران

حق مالکیت (ملکیت) از جمله حقوق عینی است و این حق بر کلیه اموال منقول و غیرمنقول تحت تملک انسان، ثابت است. حق ملکیت عبارت است از اعمال حق در ملک خود از تمتع و تصرف در حدود قوانین و مقررات و نظامات مربوطه و کامل‌ترین حقی است که شامل مطلق تصرفات می‌باشد. این قانون به وضوح می‌گوید که مالک حق هرگونه دخل و تصرف و انتفاع در ملک خویش را اعم از سکونت، اجاره، فروش، رهن، هبه و حتی حق تلف کردن اموال خویش را دارد. منابع مورد استناد در تحدید مالکیت از منظر فقهای امامیه به دومصدر اصلی، یعنی قرآن کریم و سنت رسول (ص) است. همچنین ایشان عناصر و اوصاف مالکیت را در حق ارتفاق و حق انتفاع می‌دانند که هرکدام به شکلی موجب تحدید مالکیت می‌گردد. سلطه‌ی مالک بر اساس قاعده‌ی تسلیط موجب تسلط کامل مالک بر ملک خود نمی‌شود بلکه از سوی دیگر قاعده‌ی لاضرر و لاضرار حدود تصرفات مالک را محدود می‌نماید. از منظر فقهای اربعه، مشخص کردن ملکیت فردی در تمام اموال یا در سهم بیشتری از اموال در اسلام کاری نارواست. چرا که قطعاً همراه با مسلمات نظام ملکیت، در این قضیه برخورد دارد حال آنکه از منظر ایشان، تحدید ملکیت فقط تلاشی برای تحقق مساوات و برابری در بین مردم در دخل و خرج و پول‌هایشان است و برقراری عدالت اجتماعی. در حقوق موضوعه ایران نیز از قوانین سلب‌کننده‌ی مالکیت می‌توان به مقررات راجع به ابطال اسناد مالکیت اراضی موات، قانون اراضی شهری و قوانین ملی شدن اشاره نمود و از قوانین محدودکننده‌ی مالکیت، می‌توان به «قوانین اصلاحات اراضی» یا «قوانین تملک اراضی» از جمله «لایحه‌ی قانون نحوه‌ی خرید و تملک اراضی در راستای طرح‌های سازندگی و عمران، مصوب 58/11/17» و نیز قانون «نحوه‌ی تقویم ابنیه‌ی مورد نیاز شهرداری‌ها، مصوبه‌ی 1370» و مواردی از این قبیل اشاره کرد که بر طبق این ماده قانون‌ها تمامی مالکین موظف گردیده‌اند که اراضی یا املاک خویش را منتقل نموده و در کنار قوانین محدودکننده‌ی مالکیت، «شیوه‌ی قراردادهای تحدیدی» مالکیت نیز قرار دارد که به اشکالی، خود موجب محدود کردن مالکیت افراد می‌شود.

کلیدواژه‌ها: مالکیت فردی، تحدید مالکیت، اسباب تحدید ملکیت، مذاهب خمس، حقوق موضوعه.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۱۱۰۱۴

تاریخ دفاع: ۱۳۹۲/۰۵/۲۹

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: ناصر سلمانی ایزدی

استاد مشاور: دکتر ناظم تبریزیان

Reservation of ownership rights in the framework of religious Khamseh

One of the visual right, is possessive one on it contains any movable and immovable thing that human possesses and this right consists of applying right in own property from proprietorship and ownership about linked rules and regulations and the most perfect as absolute property is possessive right this rule expresses that possessor has any right about his property which consists of : living , renting, selling, mortgage, donation and wasting. This thesis titled as "searching about limiting possession in pentad religions and objected right" has been written in 4 chapters. In order to article number 30 any possessor has any right about his propesties but it's not an absolute one, because at the second part of this article rules have shown that possessor rights has been limited. These limiting rights consists of: abolition of documents for inanimate'slands ,metropolition lands' right and the right of being national. Between all these limiting rules of possession we can mention to the right of reforming lands or possession of lands that consist of regulative paper of buying lands and possessing lands about developmental and constructiveness papers approved at 17/11/58 and the rule of valuating buildings for municipality approved at 1370 in which possessors has to move his properties and beside he has to mention limiting possession rules.

The main question is the form of possession rules in five religions and objected rights and also it's consequences.

At the end limiting possession has a very important rule in diving wealth and social justice.